

ARVIOINNIN KERROKSELLISET DIALOGIT

Pirjo Vuoskoski & Anita Malinen

Klo 14.15 Yhteinen aloitus ja intro

Klo 14.25 (1) **YKSILÖTEHTÄVÄ:** yksilölliset kokemukset (10 min)

Klo 14.35 (2) **PARITEHTÄVÄ:** kokemusten jakaminen (15 min)

Klo 14.50 (3) Arviointikokemukset dialogissa teoriatiedon kanssa

ARVIOINNIN KERROKSELLISET DIALOGIT

(1) YKSILÖTEHTÄVÄ (10 min)

Palauta mieleesi yksi merkityksellisenä kokemasi arviointitilanne, jossa sinun oppimistasi ja/tai osaamistasi arvioitiin.

Voit tehdä itsellesi muistiinpanoja:

Mitä tilanteessa tapahtui?

Millaista arviointia siihen sisältyi?

Keitä tilanteessa oli mukana?

Mikä teki mielestäsi tilanteesta merkityksellisen?

(2) PARITEHTÄVÄ: YKSILÖLLISTEN KOKEMUSTEN JAKAMINEN

(yht. 15 min)

Parit kertovat toisilleen äsken mieleen palauttamansa **merkityksellisen arviointitilanteen**; mitä tilanteessa tapahtui, millaista arviointia siihen sisältyi, keitä siihen osallistui ja mikä teki tilanteesta merkityksellisen.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

ARVIOINTIKOKEMUKSET DIALOGISSA TEORIATIEDON KANSSA

OMA ASEMOINTI: FT, TtM, Ft, yliopistonlehtori

Arvioinnin tutkiminen ja kehittäminen terveysalan korkeakoulutuksen ja työssä oppimisen konteksteissa

- Poikela S & Vuoskoski P. (2016) **Korkeakoulutuksen arvioinnin käytäntöjä kehittämässä – opiskelijan arviointi työssä oppimisen ja kehittymisen tukena.** *Ammattikasvatuksen Aikakauskirja*, 4/2016, 24-39. <http://elektra.helsinki.fi/oa/2489-5822/18/4/korkeako.pdf>
- Vuoskoski P & Poikela S (2015) **Developing student assessment related to a work-placement: A bridge between practice and improvement.** *Issues in Educational Research*, 25(4), 535-554. <http://www.iier.org.au/iier25/vuoskoski.pdf>
- Vuoskoski P (2014) **Work-placement assessment as a lived-through educationally meaningful experience of the student.** Acta Universitatis Lapponiensis 290. Published PhD Dissertation, University of Lapland, Faculty of Educational Sciences, Rovaniemi: University of Lapland Printing Centre. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61862/Vuoskoski_Pirjo_ActaE_158pdf_A.pdf?sequence=2

ARVIOINTITEORIASTA JA KÄSITTEESTÄ

- Arvioinnin yksiselitteinen määrittely vaikeaa
- Arviointiteorian monimuotoisuus ja -tasoisuus
 - kytkeytyen esim. arviointitiedon käyttöön ja hyödyntämiseen sekä arviointimenetelmiin
- Arviointiin liittyvien käsitteiden moninaisuus, käytön kirjavuus
 - esim. arviointi, evaluointi, auditointi, moderointi, palaute... (assessment, evaluation, audit, moderation, feedback...)
 - Ks. OKM: [arviointisanasto opettajille](#)

ARVIOINNIN TAVOITTEET, KRITEERIT JA KOHTEET

Tavoite: Mihin arviointitietoa tarvitaan/käytetään?
Arviointitiedon merkitys/vaikutus?

Kriteerit: Kuka ja ketkä osallistuvat arviointiin, kriteerien laadintaan?
Millaisen tiedon pohjalta, miten arvioidaan?
Arvioidaanko tuotosta vai prosessia?

Kohteet: Opiskelija, oppimisprosessi, osaaminen
Opettaja ja opetusprosessi
Ohjaaja ja ohjausprosessi
Opetussuunnitelma
Koulutusjärjestelmä jne.

(Viitanen 2017)

ARVIOINTIIN SISÄLTYVIÄ TOIMINTOJA

Esimerkkejä autenttisista opettajan työn tilanteista

- Tavoitteiden ja tehtävien asettaminen
- Arviointikriteerien muodostaminen
- Arvioinnin työkalujen ja metodien soveltaminen
- Arviointien tekeminen eri yhteyksissä
- Palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- Suorituksista tai arvosanoista keskusteleminen

(Vuoskoski 2014)

- **Arvioinnin kehitys** [määrällisenä lähestymistapana] pitkälti sidoksissa ns. luonnontieteellisen tutkimuksen malliin, lähestymistapaan ja kieleen
- Ihmis- ja yhteiskuntatieteiden sekä laadullisten lähestymistapojen kehittyminen **haastanut** (luonnontieteellistä) **valtavirta** –ajattelua
- **Vaihtoehtoisia** ajattelutapoja, menetelmiä ja lähtökohtia arvioinnille [esim. tulkitsevat ja kontekstuaaliset lähestymistavat...]

(Kvale 1983, 1996; Denzin & Lincoln 1994; Giorgi 2009)

ARVIOINNIN NELJÄ SUKUPOLVEA (Guba & Lincoln 1989)

- **I sukupolvi [1900-l.-]** Mittaamiseen perustuva arviointi > koulumenestyksen mittaaminen > pulmana oppijan objektivointi > arvioinnin kohde
- **II sukupolvi [1950-]** Kuvaileva ohjelma-arviointi > tavoitteiden toteutumisen mittaaminen > oppija arvioinnin objekti > jos tavoitteita ei saavuteta 'vika' oppijassa
- **III sukupolvi [1960-70-]** Arvottava arviointi > tavoiteltavan tason ja standardien määrittely > pulmana edelleen oppijan objektivointi
- **IV sukupolvi [1980-]** Tulkitseva/harkitseva arviointi > arvioinnin lähtökohtana vuorovaikutus ja neuvottelu arvioinnissa osallisina olevien sidosryhmien kesken > pulmana 'relativismi' > keskinäisesti sovitetun arvioinnin suhteellisuus

ARVIOINNIN ”5. ja 6. SUKUPOLVI”...

- **Realistinen arviointi** (Pawson & Tilley 1997) > kerätään laadullista ja määrällistä arviointitietoa > tavoitteiden ’operationalisointi’ arvioitavaan / mitattavaan muotoon > vaikutuksen ja vaikuttavuuden arviointi sekä vaikutusmekanismien löytäminen korostuvat
- **Kestävä** (Boud 2000) ja **Kontekstiperustainen** (Poikela 2004) **arviointi** > molempien keskiössä jatkuvaa oppimista tukeva arviointi > oppija oman arviointiprosessinsa subjektina ja toimijana > oppijan itsearviointi- ja reflektiotaitojen edistäminen > kehittyminen reflektiiviseksi ammattilaiseksi

- **Kehittävä, integroiva, osaamisperustainen arviointi**

- > lähtökohtana oppimista ja osaamista edistävä arviointi > kehittäminen kohti tulevaisuuden tarpeita ja jatkuvaa oppimista
- > selvitetään mitkä tekijät edistävät ja estävät oppimista ja osaamisen vahvistamista
- > arviointitiedon/tarpeiden yksilöllisyys

- **Arviointimenetelmiä:**

- Itsearviointi, vertaisarviointi, ja yhteisarviointi
- Tuotosarviointi ja prosessiarviointi

FORMATIIVINEN ARVIOINTI

”Opetuksen aikana tapahtuva [arviointi] jolla ajatellaan olevan myös motivoiva merkitys: esimerkiksi ...välikokeet, pistokokeet, jne.” (Karjalainen 2001)

[FA] ”...tapahtuu opettajan seurattessa opiskelijan työskentelyä ja opettajan antaessa välitöntä, toimintaa ohjaavaa palautetta. ...saadun palautteen avulla pyritään ohjaamaan prosessia kohti asetettuja tavoitteita.” (Koli & Silander 2002)

> **Arvioinnissa korostuu oppimisen edistäminen**

SUMMATIIVINEN ARVIOINTI

”...oppimisprosessin, opintokokonaisuuden tai opintojakson lopussa tapahtuvaa opintosuoritusten [kokoavaa] arviointia.” (Koli & Silander 2002.)

> **Arvioinnissa korostuu saavutussuuntautuneisuus**

”Maailma muuttuu koulutusta nopeammin” (Sitra 2017)

- Työelämän osaamisvaatimusten jatkuva muutos > Tarve jatkuvaan oppimiseen ja oman osaamisen uudistamiseen
- Koulutuksen ei vain 'sopeuduttava' vaan tuotettava muutosta
- Arvioinnin tulee tukea [jatkuvaa] oppimista ja [osaamisen] kehittymistä > **harjaannuttaa arvioimaan** [omaa/toisten] osaamista ja kehittymistä

ARVIOINNIN KEHITTÄMISEN HAASTEITA

- **Yhteisössä** vallitsevat käsitykset, arvot ja uskomukset arvioinnista
- **Opettajien** käsitykset ja kokemukset arvioinnista ja sen kuormittavuudesta
- **Opiskelijoiden** käsitykset ja kokemukset arvioinnista ja sen kuormittavuudesta
- **Arvioinnin haasteet kytköksissä**
 - Oppimisympäristöjen monimuotoistumiseen
 - Opettajien/opiskelijoiden muuhun kuormittuneisuuteen

Viitanen 2016

Pariporina (10 min)

Arviointikokemukset dialogissa
teoriatiedon kanssa.

Mitä ajatuksia heräsi?

LÄHTEET:

- Boud D (2000) Sustainable assessment: Rethinking assessment for the learning society. *Studies in Continuing Education*, 22, 151-167.
- Boud D & Falchikov N. (2007) Rethinking assessment in higher education. 132. London: Kogan Page.
- Boud D & Molloy E (2013) Rethinking models of feedback for learning: The challenge of design. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 38(6), 698-712.
- Carless D & Boud D (2018) The development of student feedback literacy: enabling uptake of feedback, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, DOI: 10.1080/02602938.2018.1463354.
- Denzin, NK & Lincoln, YS. (eds). 1994. *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Guba EG & Lincoln YS (1989) *Fourth generation evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Giorgi, A 2009. *The descriptive phenomenological method in psychology: A modified Husserlian approach*. Pittsburgh PA. Duquesne University Press.
- Karjalainen A (2001) *Tentin teoria. Väitöskirjatyö*. Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta. Oulu: Oulun yliopistopaino
- Kolb D (1984) *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs NJ: Prentice Hall.
- Koli, H & Siljander, P (2002) *Verkko-oppiminen. Oppimisprosessin suunnittelu ja ohjaus*. Hämeen ammattikorkeakoulun julkaisuja, Hämeenlinna.
- Kvale, S. 1996. *InterViews: an introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, California: Sage.
- Kvale, S. 1983. The qualitative research interview: A phenomenological and a hermeneutic mode of understanding. *Journal of Phenomenological Psychology*, 14, 171–196.
- Kuuskorpi M & Sipilä K (toim) (2016) *Opetuksen digitalisaatio, uudet oppimisympäristöt ja uusi pedagogiikka*. Tekesin / Kaarinan kaupungin julkaisuja 2016:1, Tampere: Juvens Print – Suomen Yliopistopaino Oy.
- Kärmeniemi P., Lehtola K. and Vuoskoski P. (2006). *Arviointin kehittäminen PBL opetussuunnitelmassa: Kaksi tapausesimerkkiä fysioterapeuttikoulutuksesta*. Mikkelin ammattikorkeakoulu A: Tutkimuksia ja raportteja.
- Pettigrew AM (1985) Contextual research: A natural way to link theory and practice. In EE Lawler, AM Mohrman, SA Mohrman, GE Ledford & TG Cummings (Eds), *Doing research that is useful for theory and practice*. (pp.222-274). USA: Lexington Books.
- Poikela E (2002) Osaamisen arviointi. Teoksessa R. Honkonen (Ed.), *Koulutuksen lumo – Retoriikka, politiikka ja arviointi*. (pp.229-245). Tampere: Tampere University Press.
- Poikela E. (2004) Developing criteria for knowing and learning at work: Towards context-based assessment. *The Journal of Workplace Learning*, 16(5), 267-274.
- Poikela S & Vuoskoski P (2016) Korkeakoulutuksen arvioinnin käytäntöjä kehittämässä – opiskelijan arviointi työssä oppimisen ja kehittymisen tukena, *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 18 (4), 24-39.
<http://elektra.helsinki.fi/oa/2489-5822/18/4/korkeako.pdf>
- Sitra (2015) Millainen on maa jossa kaikki rakastavat oppimista? https://media.sitra.fi/2017/02/27174837/Maa_jossa_kaikki_rakastavat_oppimista-2.pdf
- Swenson MM (1991) Using Fourth Generation Evaluation in Nursing, *Evaluation & The Health Professions*, 14(1), 78-87.
- Tanskanen E (2018) *Arviointityön tulevaisuus tarkastuslautakunnissa. Pro-gradu –tutkielma*, Tampereen yliopisto, Johtamiskorkeakoulu; julkinen talousjohtaminen.
- Viitanen K (2016) *Arviointikäytäntöjen kehittäminen ammattikorkeakouluissa*. EDUTA. <https://www.slideshare.net/KirsiViitanen/arviointikaytantojen-kehittaminen-ammattikorkeakoulussa>
- Vuoskoski, P. (2005). *Oppimissopimus ohjatun harjoittelun arvioinnissa – Kokemuksia fysioterapian PBL-opetussuunnitelman toteutuksesta*. Teoksessa Poikela, E. & Poikela, S. (toim.) *Ongelmista oppimisen iloa – Ongelma-perustaisen pedagogiikan kokeiluja ja kehittämistä*. Tampere University Press: Tampere. 185-207.
<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/65756/951-44-6410-9.pdf?sequence=1>
- Vuoskoski P. (2006) *Arviointi verkko-oppintojaksolla - kokemuksia ongelma-perustaisen oppimisen verkkosovelluksesta*. E-peda-hankkeen verkkojulkaisuja.
http://elearn.ncp.fi/materiaali/epeda/artikkelit/arviointi_pvuoskoski.pdf
- Vuoskoski P (2014) *Work-placement assessment as a lived-through educationally meaningful experience of the student*. Acta Universitatis Lapponiensis 290. Published PhD Dissertation, University of Lapland, Faculty of Educational Sciences, Rovaniemi: University of Lapland Printing Centre. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61862/Vuoskoski_Pirjo_ActaE_158pdfA.pdf?sequence=2
- Vuoskoski P & Poikela S (2015) *Developing student assessment related to a work-placement: A bridge between practice and improvement*. *Issues in Educational Research*, 25(4), 535-554.
<http://www.iier.org.au/iier25/vuoskoski.pdf>